

Intolerabilius nihil insipienti beato. Philo.
suppl

2375

Coy
huy
C
sicut
suppl
lat. 611

Oratione funeb. Carol. IV. 45.
Cujus domum frequentius aspiciatur,
hujus memoria strictius retinetur.
Clement. una. de reliq. e. ven. SS.

Sextus Pythagorici.

Sicuti recte institutis divinus favor arridet; ita
improbei consulta funestus sequitur exitus.
Plat. 6. II. 875. 7. Non nocet his dicere, quod bene dicitur.

I 60

WOLGANGI SEIDELII

Curia-varisci,

Dissertatio

Philologica,

de

NOBILITATE

Togata

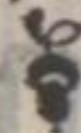
et

Armata,

item

Utriusq; studiis.

—:—

CURIAE:

Ex Officina Pfeilsmidiana.

cl. MCVI.

Viro clarissimo

IOHANNI WANKRELI

Hist. professori publico,

in signum debite observantiae

offero VSS

Magnifico

ac

Nobilissimo

Dom:

GERHARDO SIGISMUNDO

Euschwitz/

Illustrissimi Principis & Domini,

Domini CHRISTIANI Mar-
chionis Brandenb:

Consiliario

dignissimo,

Præfectoq; Curiensium
gravissimo.

Amplissimis item,

Clarissimis, Prudentissimis,

Consulibus & Senatui

CURIENSI.

Domnis, ac Patronis meis perpetuo obser-
vantia cultu venerandis.

NOBILISS: PRÆFECTE,

Viri amplissimi,

SAPIENS NON
minus sentētia, quàm
animosa vox est eorū
hominum, qui tam
ocii, quàm negotii

sui rationem præstare cupiunt. Si-
quidem φύσις ζητεῖ μὴ μόνον ἀσχολεῖν ὀρθῶς,
ἀλλὰ καὶ σχολάζειν δύνασθαι, καλῶς, ut hu-
mani acuminis apex Aristoteles 8.
Polit. c. 3. venustè loquitur. Quam-
obrem, ubi longè adorans Sapien-
tium vestigia, ocii mei literarii ratio-
nem mihi edendam aliquādo duxi:
quomodo horas bonas melius per-
dere, aut ingenii pabula decoquere
potuissem, quàm in politica tractan-
da materia? Non quòd plebei mei

A 2

Genii,

Genii, & ingenii exilis macies ei vel
percurrentæ, nedum expoliendæ
sufficiat; sed quia in magnis, non
minus probandi sunt conat⁹, quàm
improbandum dulce malum sem-
per inertia. Sed dicat aliquis, tunc
audeas de Nobilitate scribere, qui
de media plebe consistis; nec erudi-
tione notabilis es? Huic breviter re-
sponsum velim, cum non magni
momenti sit objectio: licere scilicet
alienam spectare pulchritudinem;
licere admirari virtutes: intelligendi
sensum latius patere. Descriptionis
causâ munitâ, dedicationis ratio
reddenda est. Argumentum me ad
hoc impulit; Cui enim commodius
dedicari potuisset, quàm ei, qui dig-
nis Nobilitatem pretiis novit æsti-
mare, qui in ea eminet, ut qui maxi-
mè;

mè; qui nobilium studiorum egregius cultor, studiosorum fautor venerabilis est? De majorum virtutum tuarum laudibus dicere velle, quamquam interest eas omnibus ostendi atq; commendari; tua posset videri injuria, Præfekt: Nobilissime. Si quidem verborum meorum angustiis concludere cōtenderem, quod satis ampla, & tibi devota provincia laudando gestit propagare. Illi enim:

Quæis de meliore luto finxit præcordia Titan.

Annun bonum ut affirmat Sidonius, non tam de magna fructuum copia, quam magistratus bonitate æstimant. Nihil itaq; addo de Principis nostri clementissimi judicio: cujus merito quæ gloria

A 3 major

major est? Longius jam hinc de his
loqui cautio est; ne tenerrimam
Tuam frontem onerent summo te-
nus ore libata saltem præconia: neve
ego ineptus videar, qui vel suspici-
one studii, veri corrumpam dignita-
tem. Hoc igitur quodcunq; scri-
pti est sereno vultu, animo æquiore
ut respicias (licet hominem non-
dum inspexeris) quanta debeo ma-
xima oro atq; obsecro observantia:
Si non potes oblationis pretio; velis
affectu offerentis.

Jam nunc sermonis mei cursum
ad vos dirigo, Viri amplissimi, pru-
dentissimiq;. Vobis enim jure ac
merito se dedicat, qualia qualia, mea
officiola; præcipue hoc munus lite-
rarium: partim quia Nobilitatem,
tanquam Virtutis aestimatores, lu-
benter

TOJSM

ε A

benter

benter colitis; partim, quia literas
meas ita fovistis, ut penè fatigasse af-
fectum vestrum erga me non Vo-
bis sed curiosis videri possetis. Sed
quid unquam gratiæ retuli ego, qui
vel agendis gratiis impar fui? Offe-
rebam quidem non ita pridem, ubi
me de solutione instantius conveni-
ebat conscientiæ religio, docendi o-
peram Scholæ patriæ curæ commu-
ni: sat scio quo affectu; nescio quo
effectu. Magis enim animis instru-
ctus, quàm variæ doctrinæ apparatu
animatus feceram. Hanc tamen,
ut in me ipsum potius, quam in alios
severus sim, audaciam (audiebam
enim eos vel superesse candidatos;
quib⁹, si validior est doctrinæ causa,
quàm gratiæ interventus, propter
me præjudicium fieri, exiguum for-

ulo V

A 4

tasse

tasse posset videri iudicium) ita Pru-
dentiam vestram cum opto, tum
spero accepisse, ut humanitatem be-
neficiorum mihi præstitorum non
par esset pigere: nec me officiorum,
studiiq; deceret poenitere. Absit
dicto fascino invidia. Nulla do-
ctrinae prætendo merita; qui expen-
do saltem, vel rependo Vestrae Be-
nignitati meam devotionem: quam
æquo animo, si mea studia Vobis
usu rerum probatis unquam pro-
bata sunt, excipietis: atq; Seidelium
vestrum, tanquam Patres amare per-
getis: nec civem Consules dedigna-
bimini promovere. Atq; utinam,
quod sentio, quod dicere vereor;
non linguæ inopis obsequio, sed nu-
tu divitis affectus, ut amantes solent,
Vobis satis significare potuissem.

Volui

Volui certè, quia debui. Ideoque,
quod superest, DEO Opt:Max:o-
mnem Christianam Rempub: Vos,
Scholam, me & omnia piis com-
mendo precibus, ut valeatis & flo-
reatis. Proceres vestræ Reip: Curiaë,
die GERHARDI, quem nobilissimo
nostro Præfecto L: M. gratulamur,
Anno Christiano clc.lccvi.

*Cultui Nobilissimorum Claris-
simorumq;*

deditissimus

Wolg. Seidelius.

A **AD**

ADLECTO
REM.

S Alve Lector; si qui mihi
futurus: & tu ille candidus
es, & eruditus. Salutatione solenni,
cum debita eaq; animosa modestia
prælibata; benignitatem tuam le-
gibus convenio humanitatis. Quo-
modo enim melius mecum, homi-
ne scilicet; & adhuc adolescente
ageretur, ubi Tua doctrina multa
addenda suggesserit, plura invene-
rit corrigenda: plurima succingen-
da. Nec mirum in hac mate-
ria, quæ diffusa, difficilis, exultans.

Tum

Tum labore ad multa recordan-
dum, ne unius quidem mensis im-
penso: nec secessu solitudinis ppter
incommoditates, in horam adhibi-
to: quod vereor ne Apellens Lector
& sponte agnoscat. Quem tamen
ut decenti me venia respiciat roga-
tum velim. Dicas hic forsitan:
cur ergo cruda adhuc studia pro-
pellis in lucem publicam? non est
legitimus partus, qui legitimum
tempus pręvenit, nonnum preman-
tur in annum hæc alia. Video. Sed
ut hæc scio; ita nescio, quid tam fa-
cile in amore peccemus? Vidi non
ita pridem; & ut vidi; dilexi no-
bilissimos & modestissimos adole-
scentes JOANNEM PHILIPPUM, &
JOAN.

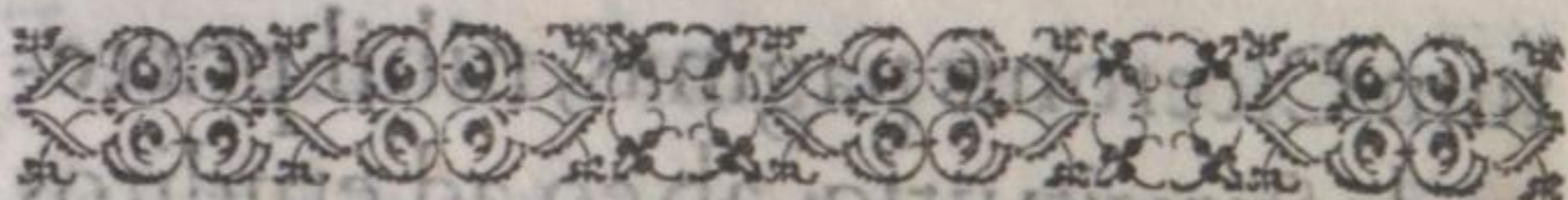
JOANNEM CHRISTOPHORUM ab
Egloffstein, fratres germanos. His
amoris mei, aliis conversationis,
Magistratui observantiae ratio-
nem reddere volui. Ignosce itaq; si
erravi, errori probabili. Quod res
scripti attinet, cujus causa in dedi-
catione adducta, earum fere omnē
gratiam bonis refero auctoribus;
ego verò collectionis impendi ope-
ram bonorum virorum exemplo.
Styli igitur cursus nescivit gaudere
libertate, nec junctura potuit ef-
se satis tenuis, apta & concinna.
Interim tamen si qui nonnulla of-
fendent, quae equidem non affecta-
vi, eloquendi diverticula; minus
fortasse homini nota qui decem tan-
tum

MAOE

tum

tum Ciceronis paginas, nihil præte-
rea lectitarit; utiq; ab eo ad eruditos
cū Politissimo Politiano, cujus hæc
verba sunt, provoco. *Hactenus te-
cum qui bonus, qui æquus es: qui
fatis emines ingenii proprii meritis,
dum fueris fautor alieni. Sequentia
malesano, malesuado Momorum
generi bono animo, bono sensu dicta
sunt. Nihil enim unquam ferè ab
homine dictū est, quin dictis mor-
deri, arrodi possit à maligno dente.
Attamen quicunq; duce virtute,
doctrina comite transit superbien-
tem ignaviam, invidè deroganti-
um; in hoc solum movetur ut gau-
deat: vel certè rideat; ubi nihil isti
homines habeant invidendum.*

*Vale lector Candide, Mome vel
rumpere.*

De Nobilitate.

Uod Princeps elo-
quentia, certè Latina copia
facile parens M. Tullius ait:
Omnes videlicet bonos
semper nobilitati fave-
re: *id, vel conscientia ma-*
gistra, quoties nobilior virtus vitium par-
vis magnisq; civitatibus commune, igno-
rantiam recti, & invidiam supergreditur;
tanquam ex tripode dictum, comperimus. Ni-
mirum, quia & utilissimum est Reip. no-
biles homines esse dignos maioribus suis;
& quia valet apud nos clarorum hominũ,
& bene de repub: meritorum memoria
etiam mortuorum.

Etsi verò huic Ciceronis (pro Sextio) asser-
tionem plerq; omnes & barbare, & cultiores
gentes unanimi consensu adstipulando fidem
faciant: eam tamen semper appetentes majoris
gloria, magni tandem rerum Domini Ro-
mani,

Gregorius

mani, præter cæteros eò magis comprobarunt,
quo omnibus aliis nationibus animi magnitu-
dine fuere præstantiores. Postquam enim tra-
duces illi Martis, lupa alumni, asylo non minus
quam nobili Trojanorum sanguine in eam ma-
gnitudinem excreverant, dextrisq; patriam
extulerant, ut præstantis Reip formam ductu
& auspiciis Romuli sui instituere possent: centum
Senatores creati sunt; qui sive ob generis splen-
dorem, virtutis eminentiam; tum honoris &
etatis reverentiam: sive ut Plutarchus in vita
Romuli refert, quod vel liberorum legitimorum
patres essent; vel ipsi suos patres ostendere pos-
sent, Patres eorumq; progenies patricii nomina-
ti sunt, referente Liv. l. 1. d. 1. Aliud autem
postea senatores, aliud patricios fuisse; hosq; vel
majorum, vel minorum gentium in primis
docet Tacitus lib: 11. Ann. Liv. l. 1. d. 1.
Hi ipsi patres cordis locum obtinebant.
Ideoq; penes eos ut auctoritas consilii; ita præci-
pua fuit dignitas l. 3. Cod: de cons: & non spar:
qua præter ultimam plebem, splendidissimum quoq;
equitum ordinem ita antecessit ordo ampliss:
ut non solum consulare imperium solis sibi re-
servarent

servarent Patritii: verum etiam contamina-
ri sanguinem suum, confundiq; jura gen-
tium putarent ex lege XII. Tab: Si cum plebe
communione matrimonialis coirent lectuli;
donec vi tribunorum acerrima, & connubii
& summi honoris eorum jus plebs sibi acqui-
sit, de quo Liv. eloquentia ac fidei præclarus in
primis lib. 4. dec. 1. § 25. 26. l. 2. ff. de Orig. jur.

Egregiè ita se habebat patrum primorum ci-
vitatatis nobilitas, quam equites, sed intervallo
interjecto sequebantur. Horum nomen sub-
sistebat in turmis equorum publicorum,
de quo ut & de judicio eorum centumvirali, &
jure annulorum, qui tertium mediumq; or-
dinem plebi & patribus inseruere, vide
Plin: virum incredibili studio, lib. 33. c. 1. Ov.
2. Trist. & alibi. Valerium Max. l. 2. c. 1. Ita

Auson. **Martia Roma triplex: equita-
tu, plebe, Senatu.**

Quod autem ad plebiscita attinet, equites
quoq; plebis appellatione continebantur, § 7.
Inst. de ju: na: l. 238. ff. de Verb. sign. Caterum
hæc ordinum distinctio postea tanquam Colonia

in

in principes Germania civitates deducta est.
Colonia enim Agrippina, (quae juris Italici fuit
lul: § 2. ff. de cens:) Augusta Vindellicorum;
nec non in Te Norimberga ocellae urbium simi-
liter inveniuntur dignitas patritiatus; tum
splendidi mercatores; qui equites Romanos re-
ferunt: & tandem solertes opifices cum plebe
ultima: ad quam olim & ad servos sellularias
artes, & majestate sua indignas Romani relega-
runt: jurisprudentiae sibi & Eloquentiae studio,
aliisque imperatoriis artibus reservatis, ut Hoto-
manus & Joan: à Wouver ex lib. 2. Dionys:
Halicar: referunt: Sed ad propositum reverta-
mur. In primis enim D. Augustus, cui dii plura
quam ulli creduntur prestitisse, praefatam Tul-
lii sententiam contestatus est. Ubi namq;, refe-
rente diligentissimo auctore Suetonio in ejus
vita c. 40. plerique equitum, attrito bellis
civilibus patrimonio, spectare ludos è
quatuordecim non auderent, metupoenae
theatralis; pronunciavit, non teneri ea,
quibus ipsis parentibusue equester cen-
sus unquam fuisset.

E vestigio pergerem de laudabili Augusti
iudicio, nisi opera pretium ducerem pauca hic

B

inter.

interferere: præcipuum nimirum fundamen-
tum nobilitatis, notionem fuisse censoriam: cu-
jus magisterii, sive magistræ pudoris & mo-
destiæ virgula neminem in equitum admitte-
bat ordinem, nisi qui patre & avo libero proge-
nitus esset; & bona avita, non tantum paterna
haberet. hinc illè apud Livium, se agro paterno
avitoq; exutum queritur. Val: Max: l. 2. c. 1.
Nisi quis, inquit, à censoribus in ordinem
senatus electus erat, etiamsi ante quæstu-
re vel alius muneris honores gesserat, adi-
tus in curiam non dabatur. Talis autem
censura & annotatio ex instituto servii Tullii
conditoris omnis in civitate discriminis,
statim ab auspicio cunabulorum, adolescebat.
Cic: 3. de Legib. Censores populi ævitates,
soboles, familias, pecuniasque censento-
populique partes in tribus distribuunt,
exin pecunias, ævitates, ordines partiun-
to, equitum peditumq; prolem descri-
bunt. Apul. 2. Apol: Pater, inquit, natum
sibi filium more cæterorum professus est,
tabule ejus partim tabulario publico, par-
tim domo asservantur, vide si libet, l. 29. ff.
de probat. l. 3. ff de Cens. Juv. sat. 9. l. 10. l. 13. ff.
de

deprobat: Liv. lib. 3. Ex nomine igitur & of-
ficio censuræ intelligere licet, non solam census
rei-familiaris rationem habitam in equestri or-
dine; sed etiam generis, & aliorum. Hoc sere-
nissima etiam potentissimaq; Venetorum obser-
vat Respub. Majores nostri sapientissimi
homines, inquit nobilissimus Contarenus l. 1.
de eorum repub. ubi agit de jure sortis nobiliū,
definitionem publici juris, generis nobi-
litate longè melius fieri censuerūt, quàm
magnitudine census &c. Quade re egre-
giè in suis doctis Jupiter: & laboriosis thesibus
tractat Vir nobilissimus: Dn: Joan Georg:
Holzapffel, cogn: Milander, quem grati a-
moris ergo hic laudare debui, quibus enim hu-
manitatis officiis me hominem peregrinum
Lugduni Batavorum dignatus est? Hinc
jam facile intelligimus, cur posito Othone libu-
erit Juvenali dentem stringere satyricum sat: 3.

— De pulvino surgat equestri,
Cujus res legi non sufficit, & sede-
ant hic

Lenonū pueri quocunq; in fornice
nati.

B 2

Sic

Sic libitum vano, qui nos distinxit,
Othoni.

Talis Otho, ut & hoc, proposito nostro &
ejus modi scripti permissu παρέργως addamus,
vulgus videtur veritatis pessim^o interpres:
qui tantum Polyplusium genus, quod unū
plerunq; est pollens atq; honoratissimū,
cujus ardelio est, didicit admirari. Sed hoc vi-
lis plebecula; imo quicquid hominum alienis
auriculis cibum colligit, defectu judicii facere
solet: aliter verò sapientes; Apulejus, Pau-
peritas, inquit, prisca apud sæcula omnium
civitatum conditrix, omnium artium re-
pertrix, omniū peccatorum inops, omnis
gloriæ munifica, cunctis laudibus apud o-
mnes nationes perfuncta. Eadem enim
est paupertas apud Græcos in Aristide ju-
sta, in Phocione benigna, in Epaminonda
strenua, in Socrate sapiens, in Homero
diserta. Eadē paupertas & Rom. pop: &c.
Contra longè plures à divitiis submersi sunt,
quàm montes subvertexint, mariaq; constrave-
rint, quibus ludibrio fuerunt divitiæ. Sall: bello
Catil: Juv: sat. 6. Quid, quod

Paupertas
his eloyiu.

Frangitur

Frangitur ipsa suis Roma superba
bonis.

Virtus verò in suo ore ducit innocentiam
paupertatis; quæ bonæ mentis soror est Pe-
tron. Val. Max. l. 4. c. 4. Liv. l. 2. c. 3. dec. 1.
Heinsius proxenetæ meus apud Illustriss. Scali-
gerum amorem bonorum, acutissimè:

Sublimioris dura natura comes
Regina egestas, sola quæ semper
minus

Habendo, nunquam major esse
desinis.

Nec universitati solum, ut aliquando illac
redeam, unde abii, Divus ille & verè Augustus;
sed & singulis Deum effingendo, consuluit.
Hortalo sanè nobili juveni, ac Hortensii, qui
contra Tullium eloquio stetisse fertur, nepoti,
cum tenuis esset, ejusq. res nec ducenda uxori,
neq. alendis liberis sufficeret, dedit augusta mu-
nificentia decies sestertiū: ut liberos suscipere
posset; ne clarissima familia extingue-
retur, ut refert nunq̄ sine laude loquēdus.

Tacitus l. 2. Annal: Id quod cum Tiberius, qui
tamen census quorundam senatorum iuverat,
nollet imitari; non tantum Hortali miseria
avitæ nobilitatis etiam inter angustias
fortunæ retinens agre tulit: Sed etiam ma-
jor & melior senatus pars vel silentio transiére,
aut occulto murmure doloris indice excepere.
Nec immerito, favor enim nobilitatis cum in-
speciem favorabilis; tum etiam honestissimus
est. Siquidem ille non tantum propius virtutes
degustasse; sed nobilitate etiam abundare cre-
ditur: qui alios, vel majorum meritis insignes,
vel proprio Marte ad honesta & magna tenden-
tes, amat, devotione veneratur, & ore celebra-
re, imò & promovere didicit. Proinde egregie
facundissimus Sym: ep. 37. l. 9. Ratio quidem,
inquit, justitiæ semper habenda est, sed
citca nobiles probabilesq; personas plus
debet esse moderaminis, ut perspiciatur
in discretionem iudicium. Hæc de Romana
nobilitate breviter hoc loco attigisse sufficiat:
nunc paucissima quoq; de propria nobilitate Ger-
manorū, in quibus facile præstantissima, adji-
ciam: quamvis non ignorem, melius esse tacere
de Carthagine, quàm pauca dicere. Tacitus de
mori-

-1087

3 8

mori-

moribus German: Reges, inquit, (ubi obser-
vanda distinctio, quæ futura disputationi usui
est) ex nobilitate; duces ex virtute sumunt:
atq; de centenis ex singulis pagis, ad aciem ex
omni juventute dilectis; quod primo, inquit,
numerus fuit, jam nomen & honor est.

Præterea quod nulli auspicio fuit major fides, Hinnitus
quam equorum hinnitibus observatis, omen omni.
equestris dignitatis in nostra natione habeo:
propterea quod in illa re exercenda maximam
operæ & ætatis partem nobilitas positam
habet, ut Ubertus Folietæ de laudibus Urb.
Neapol: loquitur: quem vide, si laudes egregiæ
Urbis, condicionemq; more gentis, nobilissimorum
civium cognoscere velis. Ceterum rex
vel princeps, prout ætas cuiq; prout no-
bilitas, prout decus bellorum, prout fa-
cundia erat, audiebantur: auctoritate
suadendi magis quàm jubendi potestate.
Insignis autem nobilitas, aut magna pa-
trum merita principis dignatione etiam
adolescentulis assignabant: cum ventum
in aciem, turpe principi virtute vinci, tur-
pe comitatu virtutem Principis non ad-
æquare. Hæc ex Tacito tacere non potui.

B 4 que

quæ si fortè sufficere possent de laude bellica;
cum Orbis consensu semper celebrata sit: nemo
tamen dedignetur audire Casarem (qui inter
omnes homines hac gloria enituit: si ta-
men laus est, ductibus suis, ut Solinus perhi-
bet, undecies centum & nonaginta duo-
rum millium hominum, præter civilem,
sanguinem effundere) Cæsar, ait cōment.
7. de bel. Gal: ex castris equitatum educi ju-
bet, præliumq; equestre committit: la-
borantibus jam suis, Germanos equites
circiter 400. submittit, quos ab initio se-
cum habere (instar prætorie cohortis) insti-
tuerat: eorum impetū Galli (amplissima-
rum aliàs, invictissimarumq; domitores natio-
num) sustinere non potuerunt. Hinc Fri-
sui l. 13. Ann. apud Tac: (ubi Pompejana prosce-
nia intraverant; Armenios & Parthos legatos
sedentes in senatu viderant) NULLOS
MORTALIUM ARMIS AUT FIDE
ANTE GERMANOS ESSE. Vide
si placet Ramum (qui sine radice inutilis)
lib. 2. Schol: Mathem. Nec facile quis nega-
verit, ὡς τὸ ὄλον ἐθνὸν εἰπεῖν. Hæc præmii
loco in favorem nobilitatis delibare volui: nunc
destinatū propiùs aggrediamur. No.

ex Plinio

7. de bel. Gal.
- 172016

Nobilitatis igitur nomen non semper apud
bonos autores in bonam partem trahitur. Liv.
lib. 2. dec. 3. Hæc est pugna, inquit Cannensi
clade nobilitata. Quomodo? Aeternum
vulnus rei Romanæ inflictum erat. Sed ibi in-
signe, aut notabile significat. Ferrarottus ex
Nonio, § 22. num. 4. de inimic. Quem, inquit,
credis esseobilem? nisi notum propter
virtutes & præclara facta? &c. P. Grego-
rius c. 20. l. 4. comment. art. mir. dicit: nobile,
quasi non vile: quam notationem retinebi-
mus; siquidem de illa nobilitate præcipue actu-
rus sum, quam signanter sanè ingeniosiss. Poëta
depingit in ep: Paridis,

Forma vigorq; animi, quamvis
de plebe videbar,

Indicium tectæ nobilitatis erat.

Rectè itaq; Græcis εὐγενής, Gallis Gentil
homme, Anglis Gentelman, nobis Edel-
man/ einer von Adel. Pars enim sunt eximia
Aquila, insignis Germanorum imperii. Quod
Tu RUDOLPHE semper Auguste
ab inclutis majoribus transmissum cum

B s summa

hijio

summa tua laude tenes, diutiusq; ita cum
Justo voveo, tenebis bono Christiani orbis.

Nunc sine graviore negotio definitionem
evēveip possumus. Causarum enim funda-
menta, licet pro natura sua lateant, jam dudum
jecimus; involucra nominis enodavimus: Atq;
eo diligentius, quo omnis definitio in jure
civili periculosior: quò & futura pertinet
disputatio. Quare si quæ offenderint juris na-
ture tantum consulti: queso judiciorum suo-
rum properantiam suspendant, cum civilis au-
toritas eorum ratiunculis non per omnia ser-
viat. Petro Gregorio jam dicto loco placuit
definire, esse virtutis continuatæ, vel ac-
quisitæ in aliqua familia laudem: Bartolo.
in l. 1. num. 57. (de dign:) Qualitatem per
principatum tenentem illatam, qua quis
ultra mores honestos plebejos, honestus
esse ostenditur: Principi Philosophorum
3. Polit. c. 7: εὐγένεια ὅτι ἀρετὴ γένους. Quod si
mihi vix dupondio juris studioso etiam præ-
missas paulo latius liceret pandere; dicerem,
eam nihil aliud esse, quàm Generis à princi-
pe, eumq; sequente Repub. meritorum
præmiis ornati claritatē acquisitam: per
sanguinem

Definitio

sanguinem propagatam; per virtutum
pignora sæpe probatam, semper cohone-
statam. *Faculam, si dictu fas est, pratulit*
mibi Ovidianus Romulus dicens:

Arbiter amorum, de cuius sangui-
ne natus

Credor, & ut credar pignora
multa dabo:

Ne scilicet Dido Aenea duritiam & perfidiam
coarguens dicere valeat:

Non tibi diva parens, generis nec
Dardanus autor,

Perfide, sed duris genuit te canti-
bus horrens

Caucasus —————

Igitur:

Ede notam tanti generis, teq; as-
sere cælo.

Ita & Alexander Macedo egit, ut Deo
genitus crederetur.

Et s̄

Etsi verò rerum prudenti sat dictum sit,
presens scilicet institutum perfectiori nobilita-
tis modo natum & dicatum esse: tamen prius-
quàm assertionis meae rationem reddam, distin-
ctionem quandam, quae sensum augeat, subji-
Triples no- *bilitas.* *ciam.* Tribus enim modis accipitur; primo, ra-
tione sanguinis tantum, ut & vulgo notum
est: deinde, ratione solius virtutis; ut apud
Philosophos, & Poetas: deniq; consideratione
natalium, & virtutis: quae sanè perfectæ nobi-
littatis nomen implet rationis & autoritatis
mensura. Etenim

Tu geminas animi nobilitate gen^o
Protinus ad patrios tua fers
vestigia vultus.

Huic nunc subjungimus eam quam Casarea
tribuit Auctoritas fons omnis politica nobili-
tatis ut inferiùs probabimus, siquidem talia
beneficia Imperatoris (qui optima quaeq;
quatenus divina providentia vivit mortalem
Deum, velle & agere, favore majestatis, qua
nihil sanctius, praesumitur) juxta l. 3. ff. de
Const: prin. quàm plenissimè interpretan-
da

da sunt. Et, quoniam in confirmationem no-
stre descriptionis paulatim venimus; perga-
mus, & origine paulo altiùs repetita.

Bene ac sapienter gentem majorum gentium
ædes Honori atq; virtuti geminas jun-
ctim locasse, cum constans auctoritas, tum
probabilis ratio est. (Kal. l. 1. c. 1. Liv. lib. 7.
dec. 3. Sym. ep. 14. l. 1.) Ibi enim splendere de-
bent præmia honoris, ubi virtutis exculta fue-
runt merita. Quoniam igitur secundum le-
gum voluntatem, jurisq; sententiam, non tan-
tum virtutum præmia tribui benemeren-
tibus conveniat (l. 4. C. de statu: & imag:) nec paternos honores filiis invidere lice-
at: (l. 11. C. de dign:) verùm etiam Virtu-
tis laus æterna habeatur (Salust: in exordio
belli Catil:) nec immunitas rebus data ex-
tinguatur (l. 3. ff. de cens:) & ornamentis
bonorum ad publica decora incitetur imi-
tatio (Sym. ep. 25. l. 10.) quidni toti posteritati
(argumento l. 4. ff. de in jus voc:) clarissimi
viri deferatur; quod ille de bono publico, cui na-
tus erat, vel patrimonii, ac vitæ etiam damno
meruit? cum præsertim labores & incommoda
eo promptiùs subeant probatissimi quicq; & ho-
nores

811/079

nores

nones sua vius aggrediantur: quo majori spe po-
steritatis, fructuq; ducantur. Nec lex absurda
fuit, teste Aristotele lib. 2. pol. c. 6. Cui cum illo
Syracidis c. 27. bene convenit. Remuneran-
da itaq; publico amore privata pericula, præ-
miisq; aternis hortanda sunt § 3. l. 5. ff. de
immunit: Proinde, ne minus solatii ex glorio-
sa morte, quàm laudatissima vita eorum pro-
veniat, qui, cum fortiter in acie steterant, pul-
cherrimè pro repub: ceciderunt: in per-
petuum per gloriam vivere intelliguntur
§ 1. Inst: de Excus: Tut: Cic. 9. phil. § 6. l. 35.
ff. Ex quibus cau: majo:

Jam, si cura bonorum parentum nihil ma-
gis familiare est, quàm familiaris rei honesta
amplificatio: ut liberi debito obsequio amplissi-
mam mereantur, adeantq; hereditatem: opti-
ma autem hereditas, ut Cicero confirmat, à
Patribus tradatur liberis, omniq; patri-
monio præstantior, gloria virtutis, reruq;
gestarum: quo vel colore, honore hoc, qui est
successio in universum jus quod defun-
ctus habuit l. 24. ff. de Verb: sign: eos prohibe-
bimus, quibus eam ratio naturalis & civilis
addicit.

Profunt

Profunt itaq; parentum merita liberis, quibus nihil humano generi charius; in quibus mortalis mediocritas immortalitatē sibi blandissimo artificio gestit invenire: dum ii qui colunt natale solum connubii

—quasi cursores vitai lampada tradunt,

ut Lucret facundia præcellens poëta luculenter cecinit. Quod rursus melius decurso parentum vitæ lumine accendere ipsis possumus, quàm filialis honoris lucem gloria paterna inflammatam? Quid, quòd ii qui egregia dederunt exempla, multum relinquunt desiderii? hoc quomodo melius expleri poterit, quàm si eorum soboles honorum præmiis ad imitandam industriam urgeatur? Hæc expressa & vera parentum imago est; in quam cum sanguine divinus spiritus transfusus est. Cicero 9. phil: de Servio Sulpicio, qui non magis Juris consultus, quam justitiæ fuit, nullum, inquit, monumentum clarius relinquere potuit, quàm effigiem morum suorum, Virtutis, constantiæ, pietatis, ingenii, filium.

Adde quòd naturalibus stimulis paterna pie-

tas

tas magis agatur ad alimenta liberis procuranda, quam contra, atq; ideo pro affectus teneritate letissimè in liberorum honore gaudeat § ul: l. 8. ff. quod metus cau: Cic: in Orat: ad Quir. Gell: t. 3. c. 15. (ubi refert quosdam parentes pro gaudii impotentia repente, atq; in manibus filiorum animas efflasse, reddidisse). O felicem mortem? Felicius sanè quam misera illa mater, quæ, ut Tacitus perhibet l. 6. Annal: necata est principe Tiberio, quod filii necem flevisset.)

Rectè itaq; & ordine, exq; Repub: fecit majorum sapientia, dum vigore justitiæ unicuiq; suum in suis heredibus tanquam in renovato, non immutato (l. 76. ff. de judic:) genere tribuit: ne scilicet debita filiorum votis vota parentum invita cogantur cessare; cum omnis in Ascanio cari stet cura parentis.

Audiamus nunc quoq; si placet, gravissimum morum censorem Senecam. Non sine ratione, inquit 4. de Benef: c. 30. sacra est magnarum virtutum memoria: & etiam plures bonos juvat, si gratia bonorum non cum ipsis cadat: Ciceronem filium quæ res consulè fecit nisi pater? Cinnam
nuper

nuper quæ res ad consulatum recepit ex
hostium castris? quæ Sextum Pompejum
aliosq; Pompejos, nisi unius viri magni-
tudo &c.

*En ille Seneca, cujus inter nobiles & lon-
ga decora præferentes novitas enituit;
qui paulo prius 3. scilicet Benefic: c. 28. dixerat:
neminem altero nobiliorem, nisi cui re-
ctius ingenium & artibus bonis aptius.
Qui imagines, inquit, in atrio exponunt,
& nomina familiæ suæ longo ordine ac
multis stemmatum illigata flexuris in parte
prima ædium collocant, noti magis
quàm nobiles.*

*Atq; ep: 44. Patritius Socrates non fuit,
Cleanthes aquam traxit, & rigando hor-
tulo locavit manus. Platonem non acce-
pit nobilem Philosophia, sed fecit. De
quorum postremo tamen Apulejus auri, inquit,
tantum reliquit, quantum puer nobilita-
tis insigne in auricula gestavit. Sed hæc
mittamus, aut potius Senecam cum Seneca com-
mittamus; modò constet pium & justum prin-
cipum, Rerum pubq; studium esse, quod amico-
rum, quales omnes boni & nobiles viri sunt, li-
beris*

C

beris

beris impenditur: praesertim, si devotio delata a
sanctis majorum manibus, meritis cumuletur
posterorum. Tales enim amplissima Curia,
ut Symmachus rotundè perhibet, non accipit
ut novos, sed recipit ut debitos. Hoc itaq;
boni Principes bono debent saeculo. Diris ete-
nim temporibus, ut Tacitus ait, nobilitas,
opes, omitti, gesti q; honores pro crimine,
& ob virtutes certissimum exitium. Nec
illud verò, ut cuidam videri posset, tantum pu-
blico favore receptum est: ipsa juris ratione ob-
tinet. Nam si parentum impiorum gravissi-
ma crimina, contra quæ lex Julia laesa, (quod
abominor) Majestatis insurgit, etiam in filios
ab omni spe propinquorum successionis aliena-
tos ita redundant; ut imperiali lenitate vi-
tam illis concedere vindices videri velint
(licet tantum tyrannidis odium effugiant, con-
templatione τῶν τέκνων ἂ μὴδ' ἐμ συνήδει τοῖς
γεγεννηκόσι, ut in historia Memnonis legitur)
quia in istis paterni criminis exempla
metuuntur: (l. 5. C. ad l. Jul: Maj: Joan Sa-
resb. c. 25. l. 6. polycrat:) rectè hereditaria vir-
tus in filiis, imò firmiori ratione praesumitur:
Siquidem in dubiis humanitas ad benigni-
tatem

ειραδ

tatem

tatem nos inclinare debet. *Sen: ep: 81. l. 18.*
19 ff. de Leg: l. 42. ff. de pæn. Atq; ideo patrum
honestissimorū præclara merita filiis proderunt:
quia secundum naturam est, commoda
cujusq; rei eum sequi, quem sequuntur
incommoda, l. 10. ff. de reg. jur.

Ceterum in levioribus a vi potius dignitas
prodest nepotibus, quàm casus obsint parentum
l. 7. 9. ff. de Senat: l. 18. ff. de statu hom: quod fi-
eri videtur ratione patrie potestatis § 4. Instit.
de patr: pot: § 3. Inst. de hered: ab intest: Nec
rursus nobilitatem tollunt vitia graviora;
quemadmodum nec artificia, robur ac pruden-
tiam, *l. un: C. de reis postu: l. 2. C. de his, qui in*
exil: dati. l. 10. C. de dign: l. 31. ff. de pænis. Ci-
cero 7. Verr: de Verre: Sit flagitiorum om-
nium vitiorumq; princeps, attamen est
bonus imperator. *Tacit: l 2. Annal:* qui-
busdam etiam bonorum militum ad ma-
la obsequia promptis &c. *6. Annal:* quo
non, *inquit,* aliud honorificentius Cottæ
evenit, qui nobilis quidem, sed egens ob
luxum; per flagitia infamis, sanctissimis
Arruntii artibus dignitate ultionis æqua-
batur. *Ibid:* Mamercus Scaurus rursus

B 2 postu-

postulatur, insignis nobilitate, & orandis
causis, vita probrosus. *Quid amplius vis?*
stabant deligati ad palum nobilissimi Ju-
venes, *proditores patriæ, liberatoris Bruti filii,*
Liv. l. 2. dec. 1. Verum hæc non in turpitudinis
patrocinium; nec ignominiam, sed veneratio-
nem nobilitatis, ut dicta, sic intellecta velim.
Quippe, etsi continuis laudibus honestatem ce-
lebrare possem, non satis mihi viderer pro mea
affectione fungi debitum meum: tantum abest
ut scelerum causam velim agere. Sed ut hoc
justi propositi est; ita humanitati competit, ho-
minis, nobiliumq; conditionem considerare.
Quatenus enim hominem agimus in immundo
mundo non magis semper sapere valemus,
quàm bene olere qui in culina habitant:
nec rursus ita nobilitatis a vita potentia vincit
in nepotibus venena vitiorum; sicut Marso-
rum, & Psillorum gens serpentibus illæsa perhi-
betur. Hujus æquissima lancis librâ crimina
in optimis quibusq; suspenduntur Reipub. Sal-
lust: de bello Catil: Senatum ait decrevisse,
ut abdicato magistratu, Lentulus itemq;
cæteri liberis custodiis haberentur: quas
honestas nominat Hieronymus, & quasi sena-
torix

holm

torix

torix dignitati debitas: qua distinctio pœ-
narum ex ordinum discrimine in jure civili
perpetua est. l. 11. C. de quaestio: Sed abeamus
ab his; imò maneamus; Obstar enim p̄fatis
videntur primò l. 8. ff. de Senat: l. 10. C. de Nupt:
l. 1. C. de dign: Nam hic asseritur, feminas,
si & avum consularem &c. habuerunt, &
non privatæ conditionis hominibus nu-
pserunt, claritatem generis retinere. Ex
hoc colligat quis: si matrimonium initum cum
plebejo aufert, aut saltem minuit generis digni-
tatem; multò magis vitia, & scelera eam eripe-
re: Conjugium enim & honorabile, & favora-
bile est. Respondeo hoc fieri ratione divini &
humani juris; l. 1. ff. de ritu nupt: ubi maritus
caput est, Ephes: c. 5. v. 23: & quatenus ma-
jor dignitas in sexu virili, l. 1. ff. de Senat:
Anson: 13. Parent: l. 9. ff. de statu hom: Unde
fit, ut, quemadmodum mulieres maritorum
honore eriguntur; ita postea minoris con-
ditionis virũ sortitæ priori priventur di-
gnitate, l. 13. C. de dign: accessio enim cedit
rei principali. § 13. l. 19. ff. de auro. § 4. § 5.
l. 23. ff. de rei vin: Deinde objici possent ver-
sus Juvenalis sat. 8.

C 3

—emptorq

~~emptorq;~~ veneni
Frangenda miseram funestat
imagine gentem.

Item Tacitus lib. 2. Annal: Tunc Cotta
Messalinus, inquit, ne imago Libonis (qui
reus videbatur lese majestatis) exequias po-
sterorum comitaretur, censuit. Satis autē
constat nobilitatem veterum magna ex parte in
illis imaginibus constitisse. Hac non inficias
eo; imò addo etiam damnatos quosdam, qui
damnatorum habuerunt imagines, Cicero pro
C. Rabir: dico tamen imagines frangi, & dam-
nari, ut discrimen appareat inter viros optime
meritos, & malos homines: licet sint nobilitate
prestantissimi, (qualia monstra nonnulli exti-
tere Casares.

Disce ex Tranquillo quæ memi-
nisse piget)

Ne scilicet & isti gentis sue decus videan-
tur, cui fuerunt damno & dedecori. Interea
tamen retinent suam sibi nobilitatē politicam
quàm diu vivunt: nulli alii possunt relinquere,
Jerem: 22. Clarissimi enim viri tantum, &
optime

optimè meriti progeniem suam honestare; ut
virtutis exemplum; ita aliis causa nobilitatis
possunt existere. Ideoq; eorum imitatio per ima-
gines oculis posteritatis ingeretur. Scilicet non
vi figura, sed memoria rerum gestarum Salust:
in exord. belli Jugurth: Verùm enim vero
si quis sibi ipsi nobilitatem comparavit, potest
is, qui indulserat, ob scelera graviora istum ho-
minem honore exuere, l. 12. C. de dig: l. 4. C. de
sum: Trin: Sidon: ep. 7. l. 1. de Arvando,
confestim, inquit, privilegiis geminæ præ-
fecturæ, quam per quinquennium repe-
titis fascibus rexerat, exauctoratus, & ple-
bejæ familiæ non ut additus, sed ut reddi-
tus, publico carceri adjudicatus est. Unde
igitur a vitam natalium nobilitatem, vivis
auferrent vitia, si ne animum eripiunt nobili-
orem; quanquam ad perversa deflectant: dum
præter alias causas, altissima, ut Tacitus perhi-
bet, cupiunt mortalium Optimi: De qua
sententia prudentissimi historici libet paulisper
hic, vel ad varietatis gratiam, evagari: cum
nobilis scriptio gaudeat libertate; ego verò ac-
curatam Logicorum subtilitatem non obser-
vem nimis religiosè.

Jam primum quanta fuit Alexandri Ma-
cedonis animi magnitudo; qua egredi humana
imbecillitatis gestiens terminos

Lucan. *Æstuat infelix angusto limite
mundi!*

Quæ nobilem illam vocem, de qua Ausonius
in grat: act: expressit: occiderem illum, in-
quit, qui me tertium (in novem principibus
ad pugnam paratis) nominasset. Cæsar,
teste Sueton: c. 7. animadversa Magni hujus
imagine ingemuit (non dolore invidia, sed
stimulo emulationis) & quasi pertæsus igna-
viam suam, quod nihil dum à se memora-
bile actum esset in ætate, qua jam Alexan-
der (qui tertio & trigesimo anno mortem obiit
s. phil:) orbem terrarum subegisset; missi-
onem continuo efflagitavit. Magno qui-
dem animo; sed quo effectum idem auctor refert
c. 30. quod neq; opera consummare quæ
instituerat, neq; populi expectationem
privatis opibus explere posset, turbare o-
mnia voluit. Vide Ciceron: 1. & 3. Off: Sen:
ep. 94. Lucanus causam belli civilis reddens:

Nec

Nec quenquam jam ferre potest,
Caesariæ priorem,

Pompejusæ parem

En tam magni imperii duos fortuna non ce-
pit: imò illi unum ante se ferre non potue-
runt, cum Respub. supra se duos ferret.

Sed quo tandem? O gloria!

Ille tremor ponti, sævi quoq; terror

Hydaspis,

Et piratarũ scopulus: modò quem
ter ovanem

Jupiter horruerat

In solitudine Ægyptiorum amisso ex-
ercitu trucidatus est. Comment. 3. de bello
Civ: Cicer: 2. de divin: Senec: de brev: vi:
c. 13. & 14. ep. 4.

De Casare verò Lucan. lib. 7.

Vivat, & ut Bruti procumbat
victima, regnet.

In juris enim arce, & humano culmine
ad Magni, generi scilicet statuam, à Bruto,

C S Cassio

Cassio & aliis viginti tribus vulneribus confectus periit;

—————hos gloria reddit honores,

Atq; observentur hic rhytmi Germanici, grave quiddam planeq; conveniens huic loco resonantes: qui leguntur c. 203. tertiae partis histor: Turc:

Dhn Rath vnd Maß all hoh Gewalt

Durch seinen eignen Last hinfalle.

Einzognen Gewalt / der nicht; hoch trabt /

Mit seim gedeyen Gott begabt:

Ist feind dem Gewalt / der ohrt ziel

Bziemlich Sachn außführen will.

De ejusmodi perversa animi magnitudine Maximi cujusdam Sidonius admodum prudenter lib. 2. ep. 13. Cum Maximus, inquit, venit omnibus viribus ad principalis apicis abruptum, quandam potestatis immensæ vertiginem sub corona patiebatur; nec sustinebat dominus esse, qui non sustinuerat esse sub domino. Unde & hac vox fesso ei expressa est: Felicem te, aiebat, Damocles, qui non uno longius prandio regni necessitatem toleravisti &c. Sed hunc Maximum, tyrannum scilicet, & Grati-
ani

ani fidelissimi principis interfectorem, oppressit Theodosius apud Aquilejam, ut ex Platina refert Anton. Sabel: l. 3. de vetust: Aquile: Cassiodorus l. 9. c. 23. tripert: hist:

Nec natalium tantum sublimitatem, nec fortio rem solum sexum agitat insana hæc libido dominandi. Servus olim Agrippam, alius Neronem, ut apud Tacitum, alii alios ut apud Valer. Max. lib. 9. c. ul: legimus, simularunt. Hac de causa nonnunquam servilis belli semina mota sunt. Sic Semiramis ex humili conditione ad regni fastigiū fraude contendit ascendere. Dixit enim regi Nino, qui amore illius ardebat; cuperem hoc mihi à te tribui, o rex, ut unum modò diem sedere mihi liceret in solio tuo, & jus dicere: utq, omnes toto illo die, quemadmodum tibi faciunt, ita mihi obtemperarent, quo impetrato, jussit tandem post leviora obædientia tentamenta regem comprehendi, vinciri, interfici: ut imperium ex diurno diuturnū efficeret, ut refert Muretus c. 17. l. 6. var. lect: Hoc quasi æstro percita Tullia furiosâ impietate per patris corpus carpentum egisse fertur Liv. l. dec. 1. Contra Agrippina de Nerone, occidat matrem, inquit, dum imperet,

peret, Tacit. l. 14. *Annal: Prefatis Gallicum*
proverbium adjicio, quod in nobilissima Bata-
vorum academia pro lectione publica Tac. l. 2.
Annal. occasione servi Agrippa, ex clarissimo &
politissimo Politico Dominico Baudio memini
me audire: eos scilicet qui semel gladium
contra magistratū stringerent, vaginam
solere, ferventis nature pervicacia in pro-
fluentem aquam mittere. Imperiū enim
cupientibus, ut Tacitus perhibet 2. Hist. nihil
medium inter summa aut præcipitia. De-
inde flagitiis manifestis, ut idem l. 11. Annal:
ait, subsidium ab audacia petendum. Si
quidem merito perire volunt, qui sponte reve-
rentiam superioris perdididerunt.

Ex precedentibus itaq; intelligimus id quod
Cicero l. Offic: ait: maximè adduci plerosq;
ut eos justitiæ capiat oblivio, cum in im-
periorum, honorum, gloriæ & cupiditatē
inciderint. Ductu sæpe, quod molestum est,
splendidissimi ingenii. Neminem enim teste
Seneca ep. 39. excelsæ indolis virum humi-
lia delectant: magnarum rerum species
ad se vocat, & extollit &c. Sed felix qui
ad meliora hunc impetum dedit: multos

namq;

namq; etiam bonos pessum dedit preposteram am-
bitio. Nec sub civili toga latuit singularis ani-
mi magnitudo: Prætozem me ait Tullius teste
Aufonio, populus Romanus primum fecit,
consulem priorem, adeo magna laus est ei
preferri qui humano generi in pulcherrimo or-
bis terræ imperio, in sanctissimo gravissimoq;
consilio antistabat. Jam te Cremuti hoc loco
transire non debeo: libens meritorum precium,
quod à posteritate tibi quasi stipulatus es, repen-
do. Hic ille est qui cum, laudato Bruto, omni-
ne quodam illius generis, & nominis nato
ad remp: liberandam, Cassium armatæ
togæ facile principem Romanorū ultimum
dixisset, (multi enim sibi persuaserant eundem
finem imperio fore, qui libertatis) ideoq; ipse
damnatus, ejusq; libri cremati essent, vitam fi-
nivit abstinentia, vide prudentiss: Histor: l. 4.
Annal: Sed quia ejusmodi via valdè lu-
brica est; cum maxima quæq; ambigua; nec
precipitis ingenii, nimisq; alta semper spectan-
tis cautè incedere: quamplurimi perversa via
eò contendunt, quò niti Tacitus existimat opti-
mos sive generosissimos mortalium. Enimvero
Catilina minax vultus pulcherrima morte
longè

longè à suis inter hostium cadavera jacu-
isset, si pro patria ut Florus loquitur, sic con-
cidisset. Vide Sallust: bell: Catil: Hinc Juve-
nalis (ut tandem excursum, qui me longius ex-
tulit, recursus commendet oportunos) Sat. 8.

Quis Catilina tuis natalibus, atq;
Cethegi

Inveniet quicquam sublimius? ar-
mata tamen vos

Nocturna, & flammis domibus
templisq; parastis:

Sed vigilat consul, vexillaq; vestra
coërcet.

Hic novus Arpinas, ignobilis, &
modò Romæ

Municipalis eques—

—sed Roma parentem

Roma patrem patriæ Ciceronem
libera dixit.

Capit

Capta hujus loci occasione, in meam sententiam, licet nondum aperto campo exposita sit, ingruet turba philosophantium telum, oppo-
nens scilicet gravissimum:

— Virtute decet non sanguine niti.

Etenim — nobilitas sola est atque
unica virtus:

Trophæa Mariana, Tullianam lauream sola virtute nata dicunt: moribus non majoribus, virtuti perspectæ, non auditæ nobilitati honorem delatum esse. Equidem fateor, concedo; eoq; libentius profiterer; si in pueriæ mundo inter solos sapientes, tanquam in Stoicorû civitate viveremus: aut saltem semper in novo populo degeremus; ubi omnis repentina est, atq; ex virtute nobilitas: Ubi Tanaquil; & Lucumo ambitiosi homines præcipuè putant futurum locum forti ac strenuo viro, ut refert Liv: l. 1. dec. 1. Sed quia non tam bene cum rebus humanis agitur, ita vobiscum mihi convenit, ut non instrumentali, præter fas moremq; antiquitatis, sed principali causæ vera & politica nobilitas adscribatur. Ea verò est vel serenissima quadam Respub. vel

vel summus rerum imperator. Arrige, si pla-
cet, aures philosophissime.

Roma (hic quasi essentia Tulliana nobilita-
tis consistit) patrem patriæ Ciceronem li-
bera dixit.

Cicer: in Pison: Plin: lib. 7. ipse ad Quiri-
tes à parentibus, inquit, id quod necesse
erat, parvus sum procreatus, à vobis natus
sum consularis. Sic de Mario, qui è plebe
erat infima, apud Juv:

Nobilis ornatur lauro collega se-
cunda.

Etenim — Et Cimbro Et summa
pericula rerum
Excipit, Et solus trepidantem pro-
tegit urbem.

Unde pro C. Rab. a municipe Romanæ li-
bertatis atq; reipub. parens nominatus est.

Quod jam inde à Roma libera Reipub. erat;
id lege regia principi contulit populus l. i. ff. de
constit: princ: Quamobrem Tiberius, teste
Tacito lib. 2. Annal: Jun: Gallionem, qui
censuerat,

consuerat, ut Prætoriani actis stipendiis jus
apereretur in quatuordecim sedendi, vi-
olenter increpuit: quid illi cum militibus?
quos neq; dicta, neq; præmia nisi ab Impe-
ratore accipe par esset. *Idem autor l. 2. Hist 2*
Postulante exercitu, *inquit*, ut Vitellius li-
bertum suum Asiaticum equestri dignita-
te donaret, inhonestam adulationem com-
pescuit. dein mobilitate ingenii quod pa-
lam abnuerat, inter secreta convivii largi-
tur: honoravitq; Asiaticum annulis, fœdum
mancipium, & malis artibus ambitiosum.
Sed hoc Vitellii est, cujus cerebro palatium ingenio-
sus fuit; non boni principis, cujus nominis eter-
nitatem dignum est, ut exemplo Vespasiani Jul:
Agricolam revertentem ab legatione legio-
nis inter patricios asciscat, Tac: in vita Agric:
ut Celsum, quod suadet Symmachus ep. 18. l. 10.
Theodosio, genere, eruditione, voluntate
laudabilem adjudicet nobilibus pignore
dignitatis, cum prærogativa consulari & c.
Verum non tantum exemplis; legibus quoque
confirmari potest. Cingulum (intende for-
ma solennitati) illustris dignitatis meruisse
eximia est nobilitas l. 2. C. ut dign: ordo.

Hic devotionis ergo erga serenissimam domum

D

Brano

Brandenburgicā silentio trāsire nequeo id quod
refert J. Lewenclav: in 3. parte hist: Turc: c. 83.
de nuptiis Marchionis Woldemari celebratis Ro-
stochii a. 1310. Der Marggraff von Brandenburg
ward mit grosser Herzlichkeit durch den König von
Dennemarck mit eigenen Händen zum Ritter ge-
schlagen. Darnach wurden tausent vnd sieben hundert
von Adel durch den Marggraffen mit höchster
pomp vnd Bracht als neue Ritter umbgürtet.
*Sed ad legem revertamur, ubi & hac verba no-
tanda veniunt; quartum honorariorum lo-
cum tenet, qui praesentes à nostro numine
sine cingulo codicillos tantū honorariae
dignitatis adepti sunt. Quo & pertinere vi-
dentur sacrae illae literae auctoritatē & privilegia
insignium continentes, Ss. Inst: quibus mod: jus.*

Vide nunc quæso, ut clariùs sententiã meam
perspicias, Doctorem nobilitatem (si qua tamen
illorum est præcipua, quatenus tales sunt, nisi pa-
latiis, aulis & curiis molimina magnorū mune-
rum sustinētes militent l. 5. C. de dig: veluti regii
advocati in Gallia, de quib⁹ Breuleus de Advoc:
parte 1. vel eam egregio bonarū artium magiste-
rio per viginti annos meriti sint, l. un. C. de stud.
lib. urb: Rom: l. un. C. de profess: qui in urbe Con-
stant:) ubi non tam solers LL. scientia, docendī
peritia,

valium fortuna datum velit, meo ore pro-
nunciat. Ex nostro responso læticiæ causas
populi urbesq; concipiunt. l. 1. C. de Metro-
pol: Beryto. Proinde sapienter ille eques Rom:
M. Terentius apud Tacit: l. 6. Annal: Non est
nostrum, inquit, æstimare, quem supra cæ-
teros, & quib⁹ de causis extollas. Tibi, Im-
perator, summum rerum iudicium dii de-
dere: nobis obsequii gloria relicta est.
Symmachus prudenter: Nos venerari potius,
quam interpretari oracula divina consue-
vimus. Junge l. 1. C. de LL. Merito igitur nata-
libus servanda reverentia est; quia ut Sidon:
affirmat ep. 9. l. 7. & D. Lucas laudationem
Joannis aggressus, præstantissimū compu-
tavit, quòd sacerdotali de stirpe veniebat:
& nobilitatem vitæ prædicaturus; prius
tamen extulit familiæ dignitatem.
Sed, quorsum hæc omnia, & illa quidem mo-
nitul. 9. C. de quest: altiùs repetita? Eò videli-
cet, ut probemus virtute quidem nobilitatē am-
biendam, sed valde hoc ambitiosum esse fastidiū,
si quis principes & parētes collatores nallet agno-
scere: cum illi patroni omniū honorum augustis-
simi, hi verò ut lucis auctores, ita & honoris ha-
beantur. Quare si generosus & nobilis es, cum
parents

parents

parents

parentes tuos laudare, hoc est, novis meritis generis fulcire antiquitatem, tum gratias agere debes principis consultissimæ indulgentiæ; quod palmam sui semper florentis iudicii majoribus tuis concesserit. Deinde ut Satyrico quoque respondere possemus exclamanti:

Stemmata quid faciunt?

Faciunt enim nobilitatem Lipsius l. 1. Elect. c. 29. non dant probitatē. majores enim omnia quæ licet, relinquunt posteris, ut Marius apud Sallust: egregiè asserit. Quod superest, quo antiquior, eo etiam præstantior nobilitas. quis enim secundū l. 1. C. de cons: & non spar. in uno, eodemque genere dignitatis prior esse deberet, nisi qui prior meruit dignitatem? adde l. 1. & 2. C. de præf: præf: sive urbi. Etsi enim omne bonum, sive à DEO acquiritur hominibus; sive Imperatoribus sequentibus DEUM deceat esse mansurum, novel. Si. c. 2: singulare tamen DEI beneficium censendum est, si gens ab antiqua origine durat continua, siquidem

Augescunt aliæ gētes, aliæ minuuntur.

Nec tamen confert nobilitatem sola generis antiquitas. Tacit: l. 6. Annal. de Cassio quodam:

D 3 Plebeji,

Plebeji, inquit, Romæ generis, verum antiqui, honoratiq; Gifan: de gente Memmia.

Hac de majorum meritis, principis indulgentia & auctoritate; generisq; nobilitate, & antiquitate hoc loco dixisse suffecerit: nunc diuino adjutu breviter innuemus, qua ratione profectitia nobilitas reddi possit perfectior. Eo enim dignius fulgor nobilitatis sub nubilo quasi renidens antiquitatis in vobis viget; quo magis in mores & præclara majorum facinora ductu propria virtutis abiveritis: eo facilius alacri cursu bonas artes adnitemini, quo prudentius partem tituli non summam ponetis in natalibus.

Studia igitur, quibus, ut Livius ait, ingenia ad magnæ fortunæ cultum excitantur, non est quod aspernentur, quibus equestris fortuna obsequitur. Nam si hominis decus ingenium, illiusq; perfectio pendeat è disciplinis; decori certè deposcit ratio, ut nobilis trabea quasi bonarum artium decoratus tantum præstet reliquis, quantum ingenii impetu, nec non bonorum favore antecellit. Adde quod secundum Sidon: ep. 2. l. 8. remotis gradibus dignitatum, solum erit nobilitatis indicium literas nosse. Vide Joan: Saresb: l. 4. Policrat: c. 6. § 43. l. 2. ff. de orig. juris. Nunc à meliore parte hominis

ad

ε

α

ad

ad terrestres molis transcamus exercitia. Mirū
enim est, teste Plinio ep. 6. l. 1. ut animus agita-
tione motuq; corporis excitetur: contra in-
ocium discinctum, dissolutus vitiis enervetur.
Siquidem bonis & quasi igneis mentibus mortis
instar vitæ habetur inertia Senec: ep. 55. ep. 82.
Proinde ne gravis torpor teneras artes artusq;
occupet

Tu tua cū duris venatib. ocia misce.

Distingueuda enim est, ut ait facundiss:
Symmachus l. 5. ep. 65. 66. lectio juvenū, non
alveolo aut pila, sed alacri fatigatione, &
innocentis audaciæ gaudiis. Interea tamen
Actæonis efferati, atq; à canibus suis lacerati ex-
emplum, mystici intellectus ratione habita, ob-
servetur.

Deinde equis quoq; in patrium aliosq; mores
exercenda est juvenus nobilis l. 1. 2. C. de aleat:
l. ul. C. de feriis. Sic sedit Claudius quoq; lu-
dis circensibus, cum pueri nobiles ludicrū
Trojæ inirent Tac: l. 11. Ann: Cæsar l. 4. belli
Gall: de Suevis neq; eorum moribus, inquit,
turpius quicquam habetur, quàm ephip-
piis uti— ibid: equestribus præliis sæpe ex
equis desiliunt, ac pedibus præliantur,

D 4 equosq;

equosq; eodem remanere vestigio assue-
faciunt. Tac: de Germanis: equi non forma,
non velocitate conspicui; sed nec variare
gyros in morem nostrum docentur. Verum
hodie etiam hac in parte egregie exculta est Ger-
mania: auspiciis forte Henrici Aucupis a. 920. Ro-
manorum Imperatoris creati, qui primus Ger-
manica nobilitati ob praestitam fortiter operam
contra infideles equestria certamina instituisse
scribitur Wolfg. Krauß in genealog: ducum Sax:
Bono sane exemplo, quoniam equitatio, ut af-
firmat Ranzorv. ad expedienda negotia uti-
lis, in pace jucunda, in bello necessaria.

De nobilis Cincinnati sive Serrani, atq; Atti-
lii agrorum cultura, cum sapienti viro res fami-
liaris non negligenda, ita auctore sentio Sidonio:
ut non solum quid habere, Aristot: 1. Oecon:
c. 2. sed quid debeat esse consideret. Sym:
ep. 82. l. 3. ep. 25. l. 10. Paucis haec de altera clas-
se corpori attributa: nunc ad tertiam tandem,
cui totum hominem assignavi, pervenio. Huic
illi est togae splendor, armorumq; fulgor in usu
precedentium propositus. Nam, ubi utramvis,
vel utramq; potius harum viarum alacriter in-
gressus gradum jugiter addideris; nullum dubi-
um est, quin gloriae metam, quam generosi animi
proprio

vis

vis decora semper prae monstrat, attingas feliciter. Sicut enim aliud alii Natura iter ostēdit; ita vel pace vel bello clarum fieri licet.

Utrum autem studium alteri praefereendum, non operae pretium videtur cum iis copiosius disputare, qui rerū natura neglecta, voti sui, quod incivile est, causam agunt: cum discretio prudentissima legis 1. C. de offic. vic. sufficiat; omniaq; citra abusus facilitatem locis suis & temporibus tuta stent & honesta. Quare equidem fera militia munera non negligenda, ne dum rejicienda putem. Nulla enim Respub. quippe ubi

Vicina ruptis inter se legibus urbes
Arma ferunt

Diu ac feliciter pacis commodis uti frue poterit; cui ad spem inanem perpetuae pacis devoluta nulla armorum cura erit. Nimia pacis securitas belli fomitem percussa dominandi lubidine facile exuscitat. Ociosa felicitas nulli unquam mortalium securam fuit. Proinde juventutis alacritas saepe in armis conspiciatur, ut senectus & sexus imbecillior semper pacis bono gaudeat. Ita summa Reipub: tutio de stirpe duarum rerum armorū scilicet atq; legum veniens vim suam exinde munit, ut rescripsit sacra-

D S tisi-

zissimus princeps de Codice suo confirmando.
item in proæm: inst:

Quòd si igitur insana hominũ ambitionis tu-
ba clamet, bella horrida; non amor lucis à natu-
ra datus fulciat ocii latebricolam voluptatem:

— non debet clara propago

Talib' in rebus cõmuni deesse saluti.

Sape enim illesi fuerunt ignibus, qui arserunt
pietate: vel certè invicti devicta morte Cato-
nes, hoc est, ut incomparabilis ille heros J. C. Sca-
liger censet magnificè: qui metum, inquit, sub
jugum misit, is triumphavit: si mortem nõ
potuit; bis triumphavit. Nam & vicit, &
amplius vinci non potest. Unde equidem
Pannoniam non tam voraginẽ pecuniæ, ma-
cellum hominũ, commune sepulchrum
Europæ Asiæque, quàm campum piorum
sanguine inprimis Germania tanquam generosi
vivarii irrubescens velim salutare: relatione
scilicet collata ad eos qui Zelo Christiano inde ad
cælum contendunt. Absit itaq; ferro manus ni-
si patria salutem quærat l. 2. 3. 5. ff. de justit: Pro
hac pugnanti pia manu impium homicidium li-
cebit perpetrare l. 4 ff. de sepul: viol: Verùm
ad pacem stilus flectendus est; ubi nobilis noster
vel

vel privatam aget personam, vel publicam: ibi
boni contubernalis, amici fidelis, tempe-
rantis convivæ fungetur officio: Ubi verò
honores & fasces capesset l. 2. C. de primicer: o-
mnia Deo duce l. 1. C. de off: præf: præ: Afr: vir-
tute comite novel: 69. eò diriget, ut providis &
devotis consiliis l. 11. C. de advoca: per vigili ani-
mo l. 13. ff. de off: præf: puris manibus § 3. l. 6. ff.
de off: procon: vigore integro l. 12. C. de Episco:
bona fama Cic: s. ad Att: ep: ut Athen: § 5. l. 9.
ff. de off: procon: conscientia meliore l. 79. ff. de
judic: Resp: non tantum in parte sibi credita
proæm: Instit: ornetur, sed & tota (quatenus
licet per l. 3. de off: præf: vig:) bene gubernetur,
floreat, conservetur. Nam qui in altiori honoris
specula constitutus, pro salute publica ducit excu-
bias: ne reliqui magistratus vel nimio studio bo-
no obsint communi Contaren: l. 2. de repub. Ven:
Magnificè itaq; Tullius, Nisi, inquit, C. Pausa-
talis consul esset, ut omnes vigilias, curas,
cogitationes in reipub. salute configeret,
consulem non putarem.

Quid parodie simulacro fingi jam posset ab
eo qui nasum habet, apparet liquidò. Ergo hoc
taptum addo civilium partium facile principis:
Flecte te quaeso, inquit, & majores tuos re-
spice,

audiremo

spice, atq; ita gubernata Remp. ut natum
esse te cives tui gaudeant: sine quo nec be-
atus nec clarus esse quisquam potest.

Nunc jam, gratia Musa tibi, pharus appa-
ret gloria. Huc vos comiter vocavi, semperq;
vocabo. Ex omnibus enim præmiis virtutis
(pro Milone) si esset habenda ratio præmio-
rum, amplissimum est præmium gloria. Si-
quidem (pro C. Rab:) exiguum nobis vitæ
curriculum natura circumscripsit, imen-
sum gloriæ. Unde factum est, ut trahamur
omnes studio laudis: adeo ut nonnunquam
sublimia ingenia pulchritudinem excelsæ
magnæq; gloriæ vehementius quàm cautè
appetant: propterea quòd stimulis quasi conci-
tantur, quemadmodum tropæo Miltiadis emu-
la virtus Themistoclis. Ad summam, gloria eme-
riti laboris palma optimo cuiq; preciosa est.

Sed dicat quis: Nonne augetur etiam uti-
litas per dignitatem, l. 18. ff. de judic: ? Quid
quæso dubitas? an ita vel natura benignitas in-
clara est, (Lactant: de opific: c. 2.) vel tui meriti
nulla fiducia, (Arist: 8. Polit: c. 3.) ut huic qua-
stioni locus esse debuerit? Nam egregium sane
privilegium est, quod vos Natura, sive consen-
sus publicus

Omnibus

Omnibus ornatos voluit excellere
rebus:

Animi scilicet, corporis, fortuna bonis, ut
peragatis operam iudicio Principis, & bonorum
expectationi congruentem. Deinde non discer-
nimini tantum speciosis nominibus à plebejis &
privatæ conditionis hominibus, sed multis præ
illis gaudetis immunitatibus & beneficiis: ut ex
aliquot juris civilis constat articulis; inprimis
de re militari, de muner: & hon: de milit: te-
stam: de castr: pecul: de veteranis. Junge l. 17.
C. de dign: l. 33. C. de decur: l. 15. ff. de Jurejur:
l. 8. ff. de testibus, l. 6. C. de Jurisdic: omn: jud:
Adde quòd illustres, generosi & nobiles à vecti-
galibus immunes, ut in Germania observatur.
Friderus c. 42. n. 6. & 8. l. 2. de mandat: Non
enim questui serviunt Sym: ep. 60. l. 5. Præterea,
quod majus & gloriosius est, ubiq; fere gentiũ ad
Rerumpubl. gubernacula nobiles admoventur.
His enim plerunq; optimè committuntur, qui
ornantur justissimè: ornantq; splendidissimè.
Convenit quoq; ut Imperator ait § ul. novel.
15. de defens: civit: unumquenq; nobilium
semper functionem agere civitatum quas
inhabitat, & hanc eis conferre habitatio-
nis

nis repensationem. Sic nobiles in beneficiis & electionibus dignitatum spiritualium cæteris sunt præferendi, ut sentit glos. in l. societ: contrah, & ibi Bald. & Salicet. ff. pro Socio. Et suffragia eorum plus habent ponderis, l. 8. ff. de pact: Ut annotat Ferrarottus § 22. n. 2. & 3. de inimicit:

Nec tamen ideo quis quod gaudet nobilitate opulenta, tumore insolescat, cæteros alto supercilio præ se contemnat, & injuriis plus quam barbaricis præsumat afficere. Virtutis enim germanæ atq; Germanicæ argumentum fuit, est & erit, ut superior agas, non per injurias assequi. Vestra vis & gloria in integro erit addita modestiæ famâ, quæ neq; sumis mortalium spernenda est, & à diis æstimatur, ut Vologeses rex Parthorum apud Tacitum asserit. Sic invidiam Tiberianam pressit universitatis amore Germanicus, Sidon. ep. 3. l. 2. Quamobrem Humanitas Vobis maxime, qui magni estis, commendata sit. (videte quæso C. V. Petrum Fabrum l. 2. Semest: c. 1. & 2. quæ vel Polycleti sapiunt malleum) per hanc enim Solam DEI fervatur imitatio: l. ul. C. de donat: inter vir: hujus beneficio Gallia elegantiarum mater audit. Hoc quoq; nomine vos meliores

liores Belgæ & Angli lubens veneror; qui obviam
comitate itineris mei laborem compensastis: omnesq;
vobis bonos & doctos devincire contenditis. Quod
superest, laus immensa & gloria. Ei qui sine fine:
reverentia majoribus; minoribus comitas; equalibus
affectio; omnibus innocentia. l. 10. ff. de
Justitia.

LUCRET:

Juvat integros accedere fontes,
Atq; haurire: juvatq; novos decerpere flores.

SYMMACH:

Mediocribus scriptis amicorū
benignitas scit favere, alienorum
invidia nescit ignoscere.

FINIS.

WITTEBORG
imprimetur V. Volfgangus Müller

lucres belga & Angli laborum curat; quibus
comitate itineris vult laborum compensatis; o-
mnibus; nobis bonos & doctos de civitate contem-
plari. Quod sapienter, laus immensa & gloria
Aspici sine fine: reverentia maius oritur; minor-
bus comitatus; equitibus affectus; omni-
bus innocentia. A. 10. ff. de

LUCRET:

fructus integros accedere fontes.
Alia hanc re: inuata; nocet de-

SYMMACH:

Medicamentis scriptis amicorum
benignitas sit ferere; alienorum
invidia nescit igno-
scere.

FINIS

Dach
ic Corn
quod
his fol
57.
over
pitan

111

